

BARCELONA NOVEL·LA HISTÒRICA LA CONDICIÓN HUMANA

Del 6 a l'11 de novembre de 2017

B BARCELONA
CULTURA

Ajuntament de
Barcelona

**BARCELONA
NOVEL·LA
HISTÒRICA**

**LA CONDICIÓN
HUMANA**

2017

Cinquena edició

Si volem entendre el nostre present, si volem avançar cap al nostre futur, hem de conèixer el nostre passat. I la novel·la històrica ens brinda una oportunitat immillorable per descobrir —siguin reals o de ficció— els qui el van protagonitzar.

El festival Barcelona Novel·la Històrica arriba aquest any a la cinquena edició amb un nou comissari, Fèlix Riera, que, precisament, vol posar l'accent en com la condició humana ha determinat la manera de fer dels homes i dones que ens han precedit i en com després alguns grans escriptors i escriptores ens han explicat aquesta realitat. Un dels qui ho han fet, i de manera magistral, ha estat **Arturo Pérez-Reverte**, guanyador aquest any del Premi Internacional de Novel·la Històrica Barcino. L'escriptor passa a engrossir una llista de la qual ja formen part Christian Jacq, Lindsay Davis, Santiago Posteguillo i Simon Scarrow.

La cita amb l'escriptor xilè Jorge Edwards i l'actriu Maria Molins serà, sens dubte, un dels moments culminants d'aquest festival literari. Com també ho serà la trobada entre el cineasta Albert Serra i el guionista i novel·lista Javier Olivares, responsable de la sèrie de televisió *El Ministerio del Tiempo*, i les xerrades que, durant tota la jornada de dijous, explicaran el fenomen de la novel·la històrica llatinoamericana.

Us animo a rellegir el nostre passat a través de les pàgines de Barcelona Novel·la Històrica!

Jaume Collboni

Tinent d'alcaldia
d'Empresa, Cultura i Innovació

El futur, que estarà construït d'intel·ligència artificial, de robòtica o biotecnologia, ens persegueix per atrapar el nostre present; i, si aconsegueix agafar-lo, podrà canviar el nostre paper en la història i també la nostra condició humana. Ara, quan està variant la nostra relació amb el món, la novel·la històrica ens permet observar d'on venim, allò que hem anhelat com a societat, allò pel qual hem lluitat i els aspectes de la nostra condició humana que poden ser modificats. Així, la novel·la històrica, amb la seva capacitat de recrear paisatges perduts, és el que ens permet endinsar-nos en la nostra condició humana.

En la novel·la històrica, la condició humana és el motor més determinant per comprendre com és la nostra relació amb el món. Al llarg dels segles no ha canviat la nostra manera de ser, només ha variat la nostra forma d'estar, com ens permet constatar la novel·la històrica, que situa la condició humana en el temps. En la novel·la històrica, el narrador, que és l'únic capaç de copsar la història, s'ha d'endinsar en la condició humana per poder construir els seus personatges i dotar-los de veritat. Només aprofundint en la condició humana podrem entendre les nostres accions, la nostra manera d'actuar, sigui l'afany de venjança, l'ànima de llibertat o bé la lluita pel poder. Només explicant la inclinació per la bellesa i el coneixement de l'emperador Adrià podrem comprendre l'abast de les seves conquestes; només coneixent la por a la revolució i l'afany de virtut que Robespierre i Marat van ajudar a construir, podrem entendre el que van fer...

I és per tot això que Barcelona Novel·la Històrica tindrà com a protagonistes les emocions i les accions humanes, i ho farà a partir de tres eixos:

- **Fer la història.** El narrador explica la història a partir de la condició humana, que és la que defineix les accions humanes; és a dir, la que dota de sentit la història i els seus protagonistes. Els principals creadors i protagonistes de la història, en primer i últim terme, són els homes i les dones.
- **Protagonitzar la història.** Quin és el motor de la història en la literatura llatinoamericana, que té la necessitat de definir una visió del món per mostrar el seu relat polític? La literatura llatinoamericana construeix una visió de la societat en què la història i les històries serveixen per emplenar els forats buits que la història oficial moltes vegades ignora. Són molts els autors llatinoamericans que han escrit una novel·la que ha marcat el nostre coneixement sobre la seva història; en tenim alguns exemples en *Zama*, d'Antonio di Benedetto; *Los últimos espectadores del acorazado Potemkin*, d'Ana Teresa Torres; *La guerra del fin del mundo*, de Mario Vargas Llosa; *Hasta no verte Jesús mío*, d'Elena Poniatowska; *Terra nostra*, de Carlos Fuentes, o *El reino de este mundo*, d'Alejo Carpentier.
- **Mirar-se en la història.** Sigui des dels mitjans de comunicació o bé des de la indústria de l'entreteniment (sèries de televisió, videojocs...), cada cop s'està explicant més la història a partir del caràcter dels seus personatges, complexos i contradictoris, amb les seves forteses i debilitats.

Fèlix Riera

Comissari de Barcelona Novel·la Històrica

ÍNDEX

DILLUNS 6

Ajuntament de Barcelona. Saló de Cent
18.00 h

Lliurament del Premi Internacional de Novel·la Històrica Barcino

Autor guardonat: **Arturo Pérez-Reverte**
(p. 8)

Teatre Condal

19.30 h

La condició humana en la novel·la històrica. Reflectir el que som

Jorge Edwards i Maria Molins
(p. 9)

DIMARTS 7

Biblioteca Jaume Fuster. Auditori
17.30 h

A la recerca de la condició humana en la novel·la històrica

Rafel Nadal, Ferran Sáez
i Raül Garrigasait

Moderador: **Sergi Doria**
(p. 10)

18.30 h

Veure i escoltar la història

Albert Serra, Javier Olivares
i Miguel Molina

Moderador: **David Castillo**
(p. 11)

19.30 h

La història i jo

Pere Portabella, Marina Llansana,
David Fernández i Jordi Cabré

Moderador: **Rafael de Ribot**
(p. 12)

DIMECRES 8

Biblioteca Jaume Fuster. Auditori
17.30 h

Elegits pels déus. Transitar per les 'Memòries d'Adrià', de Marguerite Yourcenar

Rafael Argullol
(p. 13)

18.30 h

Les emocions a la novel·la històrica

Xavier Theros, Pilar Rahola
i Rafael Vallbona

Moderadora: **Laura Borràs**
(p. 14)

19.30 h

Els vikings. L'aventura pel poder i el coneixement

Jacinto Antón
(p. 15)

DIJOUS 9

Biblioteca Jaume Fuster. Auditori

17.00 h

La història en la novel·la l'latinoamericana. Dues històries

Gustavo Guerrero i Julio Ortega

Moderador: Aurelio Major

(p. 16)

18.00 h

La història i el cinema l'latinoamericà

Laura Restrepo, Pablo Ramos

i Pablo Raphael

Moderador: Fèlix Riera

(p. 17)

19.00 h

L'apassionat escenari del passat

Edgardo Cozarinsky, Ana Teresa Torres

i Álvaro Uribe

Moderador: Domingo Ródenas

de Moya

(p. 18)

DIVENDRES 10

Biblioteca Jaume Fuster. Auditori

17.30 h

Creació de públic en la novel·la històrica

Marc Geli, Josep M. Muñoz,

Clàudia Pujol i Toni Soler

Moderador: Martí Gironell

(p. 19)

18.30 h

Edhasa. Quaranta anys de la seva aposta per la novel·la històrica

Daniel Fernández i Xavier Bru de Sala

(p. 20)

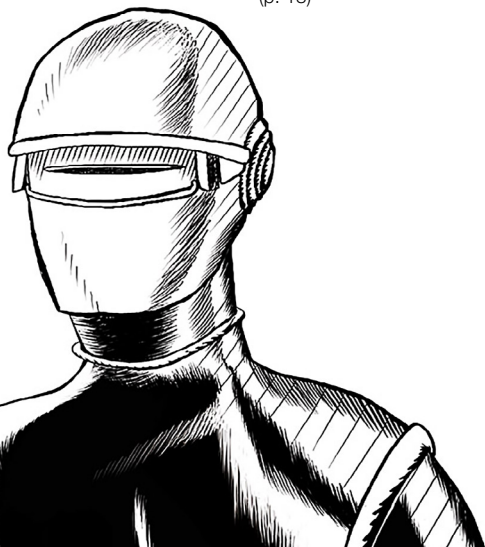
De 19.30 a 20.30 h

Cronos, acte festiu amb lectors i escriptors

Màrius Serra i més d'una desena

d'autors

(p. 21)

DILLUNS 6 DE NOVEMBRE

Ajuntament de Barcelona. Saló de Cent
Pl. de Sant Jaume, 1

18 h

Lliurament del Premi Internacional de Novel·la Històrica Barcino

Autor guardonat: **Arturo Pérez-Reverte**

Al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, la sala amb més història de la plaça de Sant Jaume, es lliura per cinquena vegada el Premi Internacional de Novel·la Històrica Barcino, que s'atorga a un autor pel conjunt de la seva obra. Enguany n'és el guanyador Arturo Pérez-Reverte.

En aquesta cinquena edició, el jurat està compost per Enric Calpena, escriptor; Sergi Doria, periodista; Óscar López, periodista; Care Santos, escriptora, i Fèlix Riera, en la seva condició de comissari de Barcelona Novel·la Històrica.

Anteriorment havien rebut aquest premi Lindsey Davis, Santiago Posteguillo, Simon Scarrow i Christian Jacq.

DILLUNS 6 DE NOVEMBRE

Teatre Condal

Av. del Paral·lel, 91

19.30 h

La condició humana en la novel·la històrica. Reflectir el que som

Participants: **Jorge Edwards**, novel·lista xilè i Premio Cervantes 1999, i **Maria Molins**, actriu

Només el narrador coneix què va succeir en la història, i fins i tot ho sap millor que els que hi van participar; i només els actors i actrius estan en disposició de fer-nos sentir el ple significat dels qui van ser-ne els herois i heroïnes, com assenyala la filòsofa Hannah Arendt en el seu llibre *La condició humana*. L'actriu Maria Molins i l'escriptor Jorge Edwards ens endinsaran en el que som.

CELONA
LA HISTÒRICA

DIMARTS 7 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster

Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

17.30 h

A la recerca de la condició humana en la novel·la històrica

Participants: **Rafel Nadal**, escriptor; **Ferran Sáez**, escriptor i professor, i **Raül Garrigasait**, escriptor i traductor

Moderador: **Sergi Doria**, escriptor i periodista cultural

«Ja coneix vostè la frase: “Es necessiten nou mesos per fer un home, i només un dia per matar-lo”. Ho hem sabut tant com es pot saber, l’un i l’altre...” (*La condició humana*, André Malraux)

Quines lliçons podem extreure de la història? Quines històries d’homes i dones commouen l’escriptor per endinsar-se en la història i trobar-hi lliçons que avui ens siguin útils?

DIMARTS 7 DE NOVEMBRE

**Biblioteca Jaume Fuster
Auditori**

Pl. de Lesseps, 20-22

18.30 h

Veure i escoltar la història

Participants: **Albert Serra**, director de cinema; **Javier Olivares**, guionista i novel·lista, i **Miguel Molina**, periodista i novel·lista

Moderador: **David Castillo**, poeta i novel·lista

La novel·la històrica ha influït en el cinema i en la televisió, igual que el cinema i la televisió ho han fet en la novel·la històrica. I d'aquest diàleg ha nascut una manera diferent de mostrar la història.

DIMARTS 7 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster
Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

19.30 h

La història i jo

Participants: **Pere Portabella**, cineasta; **Marina Llansana**, filòloga i periodista; **David Fernández**, escriptor, i **Jordi Cabré**, advocat i escriptor

Moderador: **Rafael de Ribot**, periodista i consultor de comunicació

En quins personatges de la història s'emmirallen els polítics d'avui? Quines de les accions que van portar a terme aquests homes i dones ens poden ajudar a abordar els problemes del món d'avui?

DIMECRES 8 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster

Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

17.30 h

Elegits pels déus. Transitar per les 'Memòries d'Adrià', de Marguerite Yourcenar

Conferenciant: **Rafael Argullol**, escriptor i catedràtic d'humanitats a la Universitat Pompeu Fabra (UPF)

En un passatge de la seva obra, Marguerite Yourcenar diu, en la veu de l'emperador Adrià, que ho havia conquerit tot: «Tot queda per fer». El filòsof i escriptor Rafael Argullol aprofundeix en l'obra de l'escriptora francesa i en la manera com s'endinsa en la condició humana.

DIMECRES 8 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster

Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

18.30 h

Les emocions a la novel·la històrica

Participants: **Xavier Theros**, escriptor, antropòleg i poeta; **Pilar Rahola**, escriptora, i **Rafael Vallbona**, escriptor i periodista

Moderadora: **Laura Borràs**, directora de la Institució de les Lletres Catalanes

Tres novel·les premiades aquest últim any són de temàtica històrica: *La fada negra*, de Xavier Theros (Premi Josep Pla); *Rosa de cendra*, de Pilar Rahola (Premi Ramon Llull), i *La casa de la frontera*, de Rafael Vallbona (Premi Sant Joan). Els seus tres autors ens explicaran per què els seus protagonistes són el factor clau per entendre la història.

BARCELONA
NOVEL·LA
LA CONFIANÇA

DIMECRES 8 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster

Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

19.30 h

Els víkings. L'aventura pel poder i el coneixement

Conferenciant: **Jacinto Antón**, periodista de la secció de Cultura del diari *El País*

Els víkings no són tal com l'imaginari popular ens els ha mostrat. I ara novel·les i sèries de televisió ens estan tornant a descobrir els qui van ser rebuts a les illes britàniques amb la frase «i van arribar els pagans».

CELONA
LA HISTÒRICA
DICIÓ HUMANA

DIJOURS 9 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster

Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

Aquesta jornada dedicada a la novel·la històrica en la literatura llatinoamericana ha estat coordinada per

Aurelio Major, codirector de la revista *Granta*

17.00 h

La història en la novel·la llatinoamericana. Dues històries

Participants: **Gustavo Guerrero**, crític literari i editor veneçolà,
i **Julio Ortega**, crític literari i catedràtic peruà

Moderador: **Aurelio Major**, codirector de la revista *Granta*

Dos crítics literaris analitzen quin ha estat el tractament de la història en la novel·la llatinoamericana i com aquesta història ha determinat la manera en què s'havia d'entendre la novel·la.

DIJOURS 9 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster

Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

18.00 h

La història i el cinema llatinoamericà

Participants: **Laura Restrepo**, novel·lista colombiana; **Pablo Ramos**, narrador i guionista argentí, i **Pablo Raphael**, narrador mexicà

Moderador: **Fèlix Riera**, editor

El bon moment del cinema i les sèries llatinoamericanes, així com dels seus guionistes i realitzadors, coincideix amb una revisió, de vegades simplificadora, de com s'ha tractat al llarg dels segles la condició humana en el relat polític i social del continent.

DIJOURS 9 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster
Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

19.00 h

L'apassionat escenari del passat

Participants: **Edgardo Cozarinsky**, narrador i cineasta argentí; **Ana Teresa Torres**, narradora i assagista veneçolana, i **Álvaro Uribe**, novel·lista i assagista mexicà

Moderador: **Domingo Ródenas de Moya**, professor de literatura espanyola i hispanoamericana i crític literari

Tres novel·listes llatinoamericans de l'Argentina, Veneçuela i Mèxic reflexionen sobre com han dibuixat la condició humana en les històries de la història, i critiquen el poder i com aquest ha condicionat la seva obra.

DIVENDRES 10 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster

Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

17.30 h

Creació de públic en la novel·la històrica

Participants: **Marc Geli**, director d'*AB Origine*; **Josep M. Muñoz**, director de *L'Avenç*; **Clàudia Pujol**, directora de *Sàpiens*, i **Toni Soler**, director d'*El Món d'Ahir*

Moderador: **Martí Gironell**, escriptor i periodista

Per quina raó les publicacions sobre història tenen ara més lectors que mai? Hi té res a veure l'èxit de les sèries de televisió que estan revisant la història? Mai com ara les publicacions sobre la història no havien tingut tanta influència en l'educació i la divulgació.

DIVENDRES 10 DE NOVEMBRE

Biblioteca Jaume Fuster

Auditori

Pl. de Lesseps, 20-22

18.30 h

Edhasa. Quaranta anys de la seva aposta per la novel·la històrica

Participants: **Daniel Fernández**, president i editor d'Edhasa i president de la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya (FGEE), i **Xavier Bru de Sala**, escriptor i periodista

L'editor d'Edhasa reflexiona, a través del catàleg d'aquest segell que ara compleix quaranta anys, sobre com es poden seguir els camins de l'evolució de la novel·la històrica.

DIVENDRES 10 DE NOVEMBRE

**Biblioteca Jaume Fuster
Auditori**

Pl. de Lesseps, 20-22

De 19.30 a 20.30 h

Cronos, acte festiu amb lectors i escriptors

Participants: **Màrius Serra**, escriptor, i més d'una desena d'autors

Els autors llegeixen fragments breus de les seves novel·les i es proposa un joc d'endevinació anomenat Cronòstic. Els assistents reben una travessa amb els títols i autors presents i han de pronosticar l'any en què succeeix cada fragment. L'objectiu final és endevinar la mitjana exacta entre tots els anys del Cronograma.

Aquesta trobada de lectors i autors no acomiada Barcelona Novel·la Històrica, sinó que dona el tret de sortida d'un any carregat de noves novel·les històriques de les quals parlarem durant l'edició de 2018.

Novel·la històrica als clubs de lectura de les biblioteques de Barcelona

Durant el mes de novembre, clubs de lectura de diverses biblioteques de la ciutat programaran novel·les històriques per comentar-les i encetar una conversa distesa i informal.

Biblioteca Sofia Barat, c. de Girona, 64

2 de novembre, a les 11 h

Terroristas modernos, de Cristina Morales

Amb la participació de l'autora

Biblioteca Joan Miró, c. de Vilamarí, 61

15 de novembre, a les 19 h

Memòries d'Adrià, de Marguerite Yourcenar

Biblioteca Collserola - Josep Miracle

c. dels Reis Catòlics, 16

22 de novembre, a les 19 h

Apóstoles y asesinos, d'Antonio Soler

Organització: **Biblioteques de Barcelona**

Ruta literària amb Martí Gironell

Dimecres 8 de novembre, a les 16.45 h

Dissabte 11 de novembre, a les 10.15 h

Barcelona, històrica i humana

L'escriptor Martí Gironell ha pensat, ha dissenyat —i ara ens hi acompanyarà— un itinerari que combina la novel·la històrica amb els títols que passen a la ciutat i que han reflexionat sobre la condició humana. Comença al **carrer d'en Robador** per connectar amb el protagonista de la novel·la de Mathias Énard, el títol de la qual recull el nom amb què es coneix aquest carrer. A tocar hi ha un edifici gòtic, l'antic Hospital de la Santa Creu, un dels escenaris d'**El secret de Vesalius**, de Jordi Llobregat, novel·la ambientada a la Barcelona de 1888. Uns carrers més enllà ens asseiem al Cafè de les Delícies, un dels indrets de **Les veus del Liceu**, de Xulio Ricardo Trigo; aquí, l'any 1860, s'hi reunien els croats, un grup de joves que defensaven el Teatre Principal, enfrontats als liceistes, defensors del Liceu. Lligant amb els conflictes bèl·lics i personals, clàssic de la condició humana, ens aturem al bar de l'Hotel Suizo, al carrer de l'Àngel, número 12; aquí hi esmorza una de les protagonistes de **La sorra vermella**, de J. N. Santaèulàlia. I acabem a l'Hotel Continental, tot recordant les opinions de George Orwell sobre la Guerra Civil Espanyola a **Homenatge a Catalunya**.

Lloc de trobada:

Pl. de Salvador Seguí, 4 (davant de la Filmoteca), Barcelona

Inscripció prèvia a:

infoicub@bcn.cat. Màxim 2 entrades per reserva. Cal indicar el dia que es vol assistir a l'itinerari i les dades personals dels assistents.

Literapolisbcn: Gimcana literària

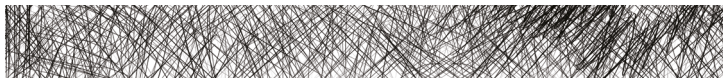

LITERAPOLIS BCN
GIMCANA LITERÀRIA

Literapolisbcn és un joc per a telèfons mòbils que té la intenció de fomentar la lectura i el coneixement de la ciutat entre els lectors.

Es tracta d'una **gimcana literària** durant la qual s'han de recórrer diferents punts geogràfics de la ciutat per on transcorre l'acció d'una novel·la i resoldre proves o enigmes que relacionen llibres i ciutat. Al final de cada recorregut hi ha **premis** en forma d'il·lustracions, vídeos sorpresa i entrades a museus i centres culturals de la ciutat.

Literapolisbcn és una app de descàrrega gratuïta, disponible per a Android i Apple. Un cop la tingueu al mòbil, obriu-la i accediu a **Barcelona Novel·la Històrica**. Hi trobareu una novel·la d'una autora barcelonina que transcorre al barri del **Born**. Animeu-vos a jugar-hi!

Amb la col·laboració de:

EDITORIALS

- Edhasa
- Edicions de 1984
- Gremi d'Editors de Catalunya
- Grup 62
- Penguin Random House
- Editorial Planeta

Organització:

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

Comissari:

Fèlix Riera

Coordinador de taules de
literatura llatinoamericana:

Aurelio Major

Il·lustració:

Jordi Pastor

Dipòsit legal: DL B 24947-2017

LLIBRERIES

- Abacus Cooperativa
- Alibri Llibreria
- Bestiari Llibreria del Born
- Bestiari Llibreria del Museu d'Història
- Llibreria Documenta
- Llibreria Etcètera
- Llibreria Jaimes
- La Impossible
- La Llibreria Pedralbes Centre
- Laie Llibreria
- Librería Antinous
- La Ploma
- Maite Libros
- On the Road
- Taifa Llibres
- Vaporvell Llibres
- Llibreria Carrer Major
- Saltamartí Llibres
- Llibreria La Gralla

Totes les activitats són gratuïtes. Entrada lliure amb places limitades.

La informació continguda en aquest programa és correcta en data 19 d'octubre de 2017. Podeu consultar els possibles canvis a: barcelona.cat/novel.lahistorica

**Biblioteques
de Barcelona**

LA VANGUARDIA

Organització:

**Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura**

Espais:

Biblioteca Jaume Fuster
Pl. de Lesseps, 20-22
Barcelona

Teatre Condal
Av. del Paral·lel, 91
Barcelona

Més informació:

**tiquet
rambles**
Palau de la Virreina

Palau de la Virreina (La Rambla, 99)
De dilluns a diumenge, de 10 a 20.30 h
Tel: 93 316 10 00

Segueix-nos a les xarxes
#BCNHistòrica17

**Entrada lliure
Places limitades**

barcelona.cat/novel.lahistorica